

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-I.431.1.25.2016.RS

Warszawa, 24 października 2016 r.

**Pani
Katarzyna Rostek
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Tłuszczu**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ust. 1 w związku z art. 22 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61 poz. 543 z późn. zm.), inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadzili w dniach od 13 – 17 oraz 20 października 2016 roku kontrolę kompleksową w kierowanym przez Panią Ośrodku Pomocy Społecznej w Tłuszczu.

Przedmiotem kontroli było sprawdzenie stanu zatrudnienia i kwalifikacji kadry zatrudnionej w Ośrodku Pomocy Społecznej i jakości świadczonej pracy socjalnej oraz wykorzystania kontraktu socjalnego jako narzędzia aktywizującego świadczeniobiorców ze szczególnym uwzględnieniem środowisk objętych wyłącznie tą formą pomocy.

W związku z kontrolą, której szczegółowe wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym przez Panią bez zastrzeżeń w dniu 20.10.2016 r., przekazuję Pani niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Na dzień kontroli w Ośrodku pracownicy socjalni zatrudnieni byli (w przeliczeniu na etaty) w liczbie 8 etatów. Podczas kontroli ustalono, że teren Tłuszcza zamieszkuje 19 722 mieszkańców. Na jeden etat pracownika socjalnego przypada 2465 mieszkańców Gminy i średnio 71 środowisk objętych pomocą.

W związku z powyższym Ośrodek nie spełnia ustawowego wymogu zatrudnienia wskazanego w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, tj. jeden pracownik socjalny na nie więcej niż 2 tysiące mieszkańców lub 50 środowisk.

W czasie kontroli stwierdzono, że spełnia Pani wymagania dotyczące wykształcenia i doświadczenia zawodowego, określone w art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca o pomocy społecznej. Posiada Pani ukończone studia wyższe oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Zastępca Kierownika posiada kwalifikacje zgodne z wymogami określonymi w rozporządzeniu Rady Ministrów z 18 listopada 2014r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (t. j. Dz. U. z 2014r. poz. 1786).

Osoba zatrudniona na stanowisku Głównej Księgowej spełnia wymagania w zakresie posiadanego wykształcenia, określone w art. 54 ust 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. j. Dz. U z 2013 r., poz. 885, z późn. zm.).

Skontrolowani pracownicy zatrudnieni na stanowiskach pracowników socjalnych posiadają uprawnienia do wykonywania zawodu na podstawie art. 156 ust. 1, art. 156 ust. 3a oraz art. 116 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, za wyjątkiem jednej osoby zatrudnionej na stanowisku pracownika socjalnego od 11.02.2013r.

W trakcie kontroli przedstawiła Pani *Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Tłuszcz na lata 2013 – 2018*, wprowadzoną uchwałą Nr XIX.200.2012 Rady Miejskiej w Tłuszczu z dnia 04 grudnia 2012 r. W dokumencie tym wskazano 9 celów strategicznych i wynikających z nich kierunków działań, sposób finansowania, a także realizatorów. Obszerną część Strategii stanowi diagnoza problemów społecznych.

Z analizy dokumentów oraz przekazanych przez Panią informacji wynika, że *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Tłuszcz na lata 2013 – 2018* jest realizowana przy znaczącym zaangażowaniu Ośrodka Pomocy Społecznej. Podejmowane wielokierunkowe i skierowane do różnych grup klientów działania są kompatybilne z diagnozą społeczną, przyjętymi założeniami oraz celami strategicznymi. W znacznej mierze realizowane są w oparciu o pracę socjalną osób zatrudnionych w OPS. Mają one na celu organizowanie społeczności lokalnej, wspieranie jej w edukacji i dążeniach do poprawy swoich warunków życia. Ponadto Ośrodek podejmuje innowacyjne i niestandardowe działania, na realizację których pozyskuje środki zewnętrzne. Ściśle współpracuje także z organizacjami działającymi na terenie Gminy.

Praca socjalna jest działalnością zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

W zakresie dokumentowania pracy socjalnej zauważyć należy, iż była ona wpisywana w aktach osób korzystających z pomocy i wsparcia Ośrodka. Całościowa analiza akt dowodzi zainteresowania sprawami klientów i nie budzi wątpliwości, że pracownicy OPS są zaangażowani

w wykonywanie swoich obowiązków. Jednak wpisy w kwestionariuszach wywiadów środowiskowych w zakresie prowadzenia pracy socjalnej są w większości przypadków ogólnikowe i nie pozwalają jednoznacznie stwierdzić jakie konkretnie działania zostały przez pracownika socjalnego podjęte.

Zgodnie z art. 45 ustawy o pomocy społecznej w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu pracownik socjalny zatrudniony w ośrodku pomocy społecznej może zawrzeć kontrakt socjalny z osobami korzystającymi z pomocy. Kontrakt socjalny jest ważnym i przydatnym instrumentem pracy socjalnej. Służy on do motywowania klientów korzystających z pomocy społecznej do podjęcia wskazanych działań, a docelowo zwiększania samodzielności beneficjentów. Prawidłowo opracowany kontrakt socjalny powinien wskazywać osobie lub rodzinie kierunek działań umożliwiających wyjście z trudnej sytuacji, mobilizować do własnej aktywności, jak również określać sposób wsparcia działań beneficjenta przez pracownika socjalnego. Skontrolowane kontrakty socjalne sporządzone przez pracowników socjalnych spełniają powyższe wymogi i nie budzą zastrzeżeń. Ponadto podkreślenia wymaga fakt, iż jest to często stosowane narzędzie pracy socjalnej przez pracowników socjalnych w OPS w Tłuszczu.

Oceniając pozytywnie z nieprawidłowościami realizację zadania, stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Ośrodek na dzień kontroli nie spełniał ustawowego wymogu zatrudnienia wskazanego art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, tj. jeden pracownik socjalny na 2 tysiące mieszkańców lub 50 środowisk objętych pomocą w formie pracy socjalnej.
2. Ośrodek zatrudniał na stanowisku pracownika socjalnego 1 osobę, która nie posiadała kwalifikacji wskazanych w art. 116 ustawy o pomocy społecznej oraz rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 stycznia 2008r. w sprawie specjalności przygotowującej do zawodu pracownika socjalnego realizowanej w szkołach wyższych (Dz. U. z 2008r. Nr 27, poz. 158), ponieważ nie zrealizowała w toku nauki wymaganej liczby 330 godzin przedmiotów wskazanych w rozporządzeniu oraz 240 godzin praktyk zawodowych.
3. Pracownicy socjalni nie odnotowywali w sposób właściwy działań z zakresu pracy socjalnej lub w wywiadach znajdowały się zapisy, których nie można uznać za pracę socjalną (np.: *przeprowadzenie wywiadu*) bądź nie dają one obrazu tej pracy (np.: *poradnictwo socjalne*), co narusza zapisy art.6 pkt. 12 i art. 119 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

Za stwierdzone nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Pani jako Kierownik kontrolowanej jednostki, jak również Burmistrz Tłuszcza.

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości zwracam się do Pani Kierownik **o realizację następujących zaleceń pokontrolnych:**

1. Zapewnić prawidłową organizację pracy Ośrodka poprzez zatrudnienie pracowników socjalnych zgodnie z normami określonymi w art. 110 ust. 11i ust. 12 ustawy o pomocy społecznej.
2. Zapewnić zatrudnianie na stanowiskach pracowników socjalnych wyłącznie osób posiadających kwalifikacje określone w art. 116 ustawy o pomocy społecznej oraz w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 stycznia 2008 r. w sprawie specjalności przygotowującej do zawodu pracownika socjalnego realizowanej w szkołach wyższych.
3. Zapewnić zwiększony nadzór nad dokumentowaniem prowadzonej pracy socjalnej, która jest jednym z podstawowych obowiązków pracownika socjalnego – art. 119 ust.1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 128 ust.2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

W przypadku nie zgłoszenia lub nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę Mazowieckiego należy **w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego**, a w przypadku ich uwzględnienia należy mieć na uwadze zmiany wynikające z powyższego faktu.

Ponadto informuję, że zgodnie z przepisem art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej ***kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6 000 zł.***

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Krzysztof Ławniczak

Dyrektor

Wydziału Polityki Społecznej